

BIJLAGE 1: BELEIDSKADER

RIJKSBELEID

nota Ruimte (2004)

De nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen. De nota bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. De planologische beleidsuitspraken van de Vijfde Nota en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte zijn geïntegreerd in deze nota. De nota Ruimte is door het rijk op dit moment vastgesteld als structuurvisie met een uitvoeringsparagraaf.

In de nota Ruimte formuleert het Rijk de uitgangspunten, waarbij gemeentelijke bestemmingsplannen een centrale rol krijgen. Deze uitgangspunten bestaan uit de formulering van basiskwaliteiten en een ruimtelijke hoofdstructuur (RHS). De RHS bestaat uit een 'rood' deel: economie, infrastructuur en verstedelijking, en een 'groen' deel: water, natuur en landschap (zie kaartfragment).

kaartfragment Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur: water, natuur en landschap

In het Knooppunt Arnhem Nijmegen behoort Heumen tot een nationaal stedelijk netwerk. Ook behoort een deel van het grondgebied van de gemeente Heumen tot de Ecologische Hoofdstructuur.

De centrale doelstellingen van de nota Ruimte zijn: versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, de borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale waarden en de borging van veiligheid.

ontwerp-AMvB Ruimte (2009)

De Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte (AMvB Ruimte) heeft tot doel de rijksbelangen directer door te laten werken in gemeentelijke bestemmingsplannen. De inwerkingtreding van de AMvB Ruimte is voorzien voor medio 2010. De AMvB bevat alle ruimtelijke beleidskaders van het Rijk en vormt het sluitstuk van het nieuwe stelsel van ruimtelijke ordening, zoals dat in 2008 met de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking trad.

De kern van de nieuwe Wro is dat overheden hun ruimtelijke belangen vooraf kenbaar maken en aangeven langs welke weg zij die belangen denken te realiseren. Rijk en provincies bemoeien zich voortaan uitsluitend met wat daadwerkelijk van nationaal respectievelijk van provinciaal belang is.

Ook moeten rijk en provincies duidelijk maken of de borging van een belang gevolgen heeft voor ruimtelijke besluitvorming door gemeenten.

Met de AMvB Ruimte maakt het rijk duidelijk waar provinciale verordeningen en gemeentelijke bestemmingsplannen aan moeten voldoen. De AMvB Ruimte omvat alle ruimtelijke rijksbelangen uit eerder uitgebrachte planologische kernbeslissingen die juridisch doorwerken op het niveau van bestemmingsplannen.

De AMvB draagt provincies onder meer op regels op te stellen gericht op bundeling van nieuwe bebouwing en zorgvuldig ruimtegebruik buiten het bestaand bebouwd gebied, zoals voor vrijkomende (agrarische) bebouwing. In de AMvB zijn ook regels opgenomen ten aanzien van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De EHS mag door de provincie gewijzigd worden als de EHS daardoor wordt verbeterd of ten behoeve van kleinschalige ontwikkelingen. Onder andere is hieraan de voorwaarde gesteld dat de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en van de samenhang van de ecologische hoofdstructuur als gevolg van de ontwikkeling beperkt is.

Op grond van de AMvB is het stroomvoerend rivierbed van de Waal begrensd. Binnen het rivierbed mogen geen nieuwe bestemmingen of ontwikkelingen worden toegestaan waarmee de functie van de rivier wordt beperkt. In de AMvB is een lijst opgenomen met ontwikkelingen die wel passen binnen de functie van het stroomvoerend rivierbed. Deze ontwikkelingen kunnen worden toegestaan mits de effecten op de waterstand en de afname van het bergend vermogen worden gecompenseerd. Niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend rivierbed zijn alleen toegestaan als die per saldo meer ruimte voor de rivier opleveren op een vanuit rivierkundig oogpunt bezien zo gunstig mogelijke locatie.

nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur (2000)

Deze nota van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is een integrale vervanging van vier groene nota's, namelijk het Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak biodiversiteit. Tevens biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in tal van sectoren (onder meer landbouw, visserij, toerisme en water). De nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" staat binnen het rijksbeleid niet op zichzelf, maar bouwt voort op de Startnota Ruimtelijke Ordening, de vierde Nota Waterhuishouding en de nota Belvédère. Tezamen met de nota 'Voedsel en Groen' vormt de nota het beleidskader voor het buitengebied.

De nota bestaat uit twee delen, een strategisch deel en een beleidsprogramma. Beide delen vormen voor de komende tien jaar het beleidskader voor natuur, bos, landschap en biodiversiteit. Het deel beleidsprogramma geeft een programmatische uitwerking van de strategische hoofdlijnen. Dit deel benoemt concreet de doelen en maatregelen en middelen die daaraan worden gekoppeld. Voor gemeente Heumen is met name de uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur van belang.

agenda voor een Vitaal Platteland (2004)

De Agenda voor een Vitaal Platteland (AVP) is de integrale visie van het Kabinet op het platteland. Naast de agrarische sector zijn inmiddels veel andere functies in het buitengebied gekomen. Een leefbaar platteland en een vitale en duurzame agrarische sector is het hoofddoel van de AVP. De vitaliteit van een gebied wordt bepaald door een bloeiende economie, goede woonomstandigheden, een levendige sociale structuur en een sterke identiteit, een gezond functionerend ecosysteem en een aantrekkelijk landschap.

Vanuit de Europese Unie is een gemeenschappelijk landbouwbeleid opgesteld, met als kern dat de directe inkomenssteun voor agrariërs grotendeels wordt ontkoppeld van de productie van agrarische bedrijven. Daarnaast zal de implementatie van onder meer de Nitraatrichtlijn, de Vogel- en Habitatrichtlijnen en de Kaderrichtlijn Water aanzienlijke gevolgen hebben voor de inrichting en het gebruik van het platteland.

Het kabinet ziet het platteland als een samenspel van verschillende functies, waarbij evenwicht moet zijn tussen economische, ecologische en sociaal-culturele belangen. Dat betekent dat er mogelijkheden zijn voor ontwikkelingen, mits er zorgvuldig met de ondergrond en andere belangen om wordt gegaan. Hiermee krijgt ook niet-agrarische bedrijvigheid, waaronder recreatie, ruimte in het buitengebied.

Het kabinet wil naast het stimuleren van niet-agrarische bedrijvigheid ook gunstigere omstandigheden creëren voor de landbouwsector, bijvoorbeeld door groene diensten en ondersteuning voor boeren in ongunstige productieomstandigheden.

Het aanwijzen van Nationale Landschappen en de EHS heeft tot doel respectievelijk de landschappelijke kwaliteit en de natuurfunctie van het buitengebied te versterken. Provincies en gemeenten kunnen vervolgens wonen en bedrijvigheid in samenhang met de landschappelijke en natuurfunctie van het buitengebied ontwikkelen.

Bij alle ontwikkelingen in het buitengebied geldt echter dat zorgvuldig met de ondergrond (bodem, water, natuur) om moet worden gegaan.

natuurwetgeving; Flora- en faunawet, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

Bij planvorming moet rekening worden gehouden met bestaande natuurwaarden. Wettelijk kader daarvoor is de Flora- en faunawet, die bescherming biedt aan vrijwel alle voorkomende diersoorten en sommige plantensoorten. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zal rekening moeten worden gehouden met de bepalingen van de Flora- en faunawet; voortgaand aan de ontwikkeling dient te zijn getoetst of er sprake is van effecten op beschermde soorten. Is dit het geval, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd. Voor sommige strikt beschermde diersoorten zijn aan het toekennen van deze ontheffing strenge eisen verbonden.

In de gemeente Heumen zijn geen gebieden aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

nationaal waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied 'Rivieren'. De grote rivieren bestaan uit het Nederlandse deel van de Rijn inclusief de aftakkingen en de Maas en wordt onderscheiden in bovenrivieren, benedenrivieren en de Maas. De Rijn- en Maasmonding hebben andere hydraulische kenmerken dan het bovenrivierengebied. De rivieren zijn breder en stromen trager en staan onder invloed van het getij. Bij het rivierengebied gaat het om de rivier zelf, het rivierbed en de ruimte binnendijs die nodig is voor rivierverruiming.

De rivier en het rivierbed vormen het 'buitendijks' gebied. Iedere rivier(tak) heeft eigen kenmerken en eigenschappen.

In de afgelopen eeuwen is door de verschillende gebruiksfuncties veel ruimte aan de rivieren ontnomen, met als gevolg dat de rivieren zijn ingeklemd tussen de dijken, die steeds hoger zijn gemaakt. Door de bevolkingsontwikkeling en economische groei zijn de te beschermen waarden sterk toegenomen. Deze kwetsbaarheid van ons land, tezamen met ongunstige verwachtingen over klimaatverandering en zeespiegelstijging, maken duidelijk dat een duurzame bescherming tegen hoogwater, zowel nu als in de toekomst, hoge prioriteit moet houden.

waterbeleid 21^e eeuw

In Nederland verscheen in het najaar van 2000 het rapport "Waterbeleid voor de 21^e eeuw", een advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw (Commissie WB21). Deze door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen ingestelde commissie doet aanbevelingen over hoe in de komende eeuw met water moet worden omgegaan. De Commissie WB21 stelt dat de 21^e eeuw om een andere aanpak van het waterbeleid vraagt dan de 20^e eeuw.

Er moet minder accent op het technische beheer komen te liggen. Het water moet niet langer als vijand, maar veel meer als bondgenoot worden gezien. Het waterbeheer dient te worden gebaseerd op:

- stroomgebiedsbenadering;
- ruimte geven aan water;
- vasthouden en tijdelijk bergen van water, alvorens af te voeren;
- kansen benutten voor meervoudig ruimtegebruik;
- geen afwenteling van problemen in het watersysteem zelf, noch van bestuurlijke verantwoordelijkheden of kosten;
- te ontwikkelen normenstelsel per stroomgebied.

Bij grootschalige en/of ingrijpende locatiebesluiten dienen de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor het watersysteem te worden onderzocht aan de hand van een zogenaamde watertoets. Zo nodig moeten compensatiemaatregelen worden getroffen.

Naar verwachting zal de door de Commissie WB 21 voorgestane aanpak belangrijke voordelen opleveren, zoals een toegenomen veiligheid van mens en dier en een betere bescherming van materiële goederen. Een snelle implementatie van de maatregelen voorkomt bovendien dat op termijn duurdere oplossingen voor de steeds groter wordende problemen moeten worden gezocht.

Ruimte voor water heeft tevens een positieve invloed op de natuurontwikkeling, de landbouw en de ruimtelijke kwaliteit in zowel stedelijk als buitengebied.

beleidslijn grote rivieren

Op 4 juli 2006 is de beleidslijn "grote rivieren" vastgesteld. Deze beleidslijn is de herziening van de beleidslijn "ruimte voor de rivier" (1996). Ten opzichte van de beleidslijn "ruimte voor de rivier" heeft deze beleidslijn een aantal wijzigingen met als doel de ontwikkelingsmogelijkheden te vergroten en de toepassing minder rigide te maken. Hierbij geldt dat het bieden van mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen, binnen de randvoorwaarden die de veiligheid stelt, van belang is voor het behoud en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierbed.

De beleidslijn grote rivieren heeft twee concrete doelstellingen:

- de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden; en
- ontwikkelingen tegengaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken;

Op de bij de beleidslijn behorende kaart blijkt in de gemeente Heumen het winterbed van de Maas het gehele gebied betreft tussen de Maas en de Maas- en Bandijk.

nationale milieubeleidsplannen (3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden.

Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken.

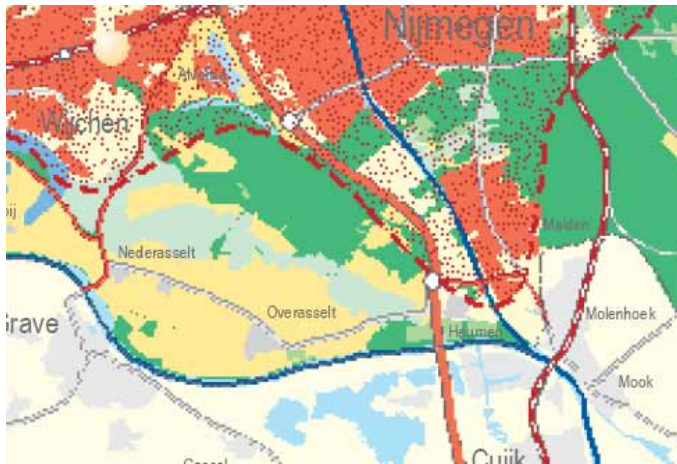
NMP 3 blijft ook na het uitkomen van NMP 4 (juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij “een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en temidden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten”.

PROVINCIAAL EN REGIONAAL BELEID

streekplan Gelderland 2005

Eeuwenlang heeft de rurale economie een belangrijk aandeel gehad in de duurzame en stabiele ontwikkeling van Gelderland. De vitaliteit en kwaliteit van het buitengebied staan nu onder druk. De primaire productie van land- en tuinbouw heeft een steeds kleiner aandeel in de regionale economie. De landbouw kan haar historische rol als drager en beheerder van de kwaliteiten van groene ruimte steeds minder vervullen. Ook de kwaliteit van de natuur staat onder druk, mede als gevolg van versnippering van ecologische verbanden en de milieukwaliteit van bodem en water. De vitaliteit van het buitengebied staat ook onder druk door ‘ontgroening’. In combinatie met schaalvergrotingstendensen in voorzieningen tast dit de leefbaarheid aan. De betekenis van de vrijetijdseconomie neemt toe.

De Ecologische Hoofdstructuur wordt gerealiseerd en tevens wordt ingezet op verbetering van de noodzakelijke milieu- en waterkwaliteit voor de beoogde natuurdoelen. Er is behoefte aan nieuwe economische dragers. De omgevingskwaliteit is van grote betekenis als toeristisch/recreatief product. Door het ruimtelijk beleid voor stad en land op regionale schaal af te stemmen, moeten regio's meer als complete woon-, recreatie- en werkmilieus gaan functioneren.

geel: waardevol landschap
 donkergroen: EHS-natuur
 groen: EHS- verweving
 lichtgroen: EHS- verbindingzone
 rood gestippeld: nationaal stedelijk
 netwerk KAN

kaartfragment ruimtelijke structuur

Stadsregio Arnhem Nijmegen

De Stadsregio manifesteert zich als een belangrijke multi-modale schakel voor goederen en personen tussen Randstad en Ruhrgebied. Door de strategische positie en de zich ontwikkelende relaties met Zuid-Nederland, is een verdere versterking van de netwerkrelaties ook in zuidelijke en noordelijke richting aan de orde. De ruimtelijke structuur van de Stadsregio wordt gekenschetst door het imposante landschap van beboste stuwwallen en het lage rivierengebied, waarbij de meeste kommen nog hun karakteristieke openheid hebben behouden.

Door de inbedding van het stedelijk netwerk in diverse en gradiëntrijke landschappen vormt de Stadsregio een buitengewoon aantrekkelijk woon- en werkgebied. De inzet voor de regionaal-economische ontwikkeling is dan ook de landschappelijke kwaliteiten te behouden en versterken en uitbreiding van stedelijk gebied te beperken en zorgvuldig vorm te geven.

functieverandering en nevenfuncties van gebouwen in het buitengebied

Vanwege ontwikkelingen in sectoren als land- en tuinbouw, zorg en defensie, verliezen in de komende periode veel (agrarische) gebouwen en bouwpercelen in het buitengebied hun huidige functie, of hebben die functie al verloren. Ook zijn er agrariërs die hun agrarische gebouwen deels willen gebruiken voor niet-agrarische activiteiten. De provincie wil bevorderen dat deze gebouwen op een goede wijze kunnen worden (her)gebruikt. Door functieverandering kan tegemoet worden gekomen aan de aanwezige behoefte aan wonen en werken in een landelijke omgeving.

Op grond van regionaal beleid is het mogelijk om op bestaande agrarische bedrijven maximaal 25% en hoogstens 350 m² van het bedrijf te gebruiken voor niet-agrarische nevenfuncties.

Wonen is een geschikte vorm van (her)gebruik van vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied. De provincie verlangt dat gemeenten de regionale behoefte aan landelijk wonen zoveel mogelijk in vrijgekomen agrarische gebouwen in het buitengebied accommodeert. Naast wonen ondersteunen ook niet-agrarische werkfuncties in het buitengebied de vitaliteit van het buitengebied. Daarom wil de provincie functieverandering van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied naar kleinschalige vormen van niet-agrarische bedrijvigheid mogelijk maken.

water

De gemeente Heumen ligt langs de Maas en het Maas-Waalkanaal. De uiterwaarden langs de Maas dienen ervoor de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed te behouden. Voor het opvangen van wateroverlast zijn de verbrede waterlopen in Heumen aangewezen als zoekgebied voor bergingsruimte. De waterschappen zullen binnen de zoekgebieden het areaal dat feitelijk nodig is voor regionale waterberging definitief begrenzen in overeenstemming met de gemeenten.

kaartfragment waterberging

cultuurhistorie

Gelderland kent een rijke, regionaal verschillende, schakering aan cultuurhistorische verschijnselen. Een homogene cultuurhistorische identiteit van Gelderland bestaat niet, er zijn juist regionaal verschillende identiteiten. Herkenbare cultuurhistorische kwaliteiten zijn van groot belang voor de kwaliteit van de woonomgeving en recreatie en toerisme. Het hoofduitgangspunt voor cultuurhistorie is 'behoud door ontwikkeling'.

natuur

De natuur in Gelderland is zeer divers van karakter. Bescherming en kwaliteitsverbetering is niet alleen ecologisch van belang, maar ook voor recreatie en toerisme en als vestigingsfactor voor wonen en bedrijvigheid.

De Ecologische Hoofdstructuur in Gelderland (een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen) is in aanleg. Een deel van het grondgebied van Heumen behoort tot de EHS.

Binnen de EHS geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Een deel van de EHS-natuur bestaat uit natte natuurdoeltypen. Natte natuur betreft enerzijds ecosystemen die afhankelijk zijn van veranderingen in de grondwatersituatie en oppervlaktewaterpeilen. Ter bescherming van de natte natuurwaarden zijn hydrologische beschermingsgebieden noodzakelijk voor waterafhankelijke landnatuur. Ruimtelijke ingrepen mogen niet leiden tot verlaging van de grondwaterstand in en om de natte natuur. De mate waarin andere functies zich kunnen ontwikkelen hangt af van omvang van de effecten op de natuur. De natte delen van de EHS en bijbehorende beschermingszones dienen in het bestemmingsplan geregeld te worden.

groen: EHS
 blauw: beschermingsgebied
 natte natuur

kaartfragment Natuur

landgoederen

Ter bevordering van de landschappelijke en ecologische kwaliteit, de toegankelijkheid en de aantrekkelijkheid voor recreanten, wordt in Gelderland de mogelijkheid geboden om nieuwe landgoederen aan te leggen. Een nieuw landgoed is een openbaar toegankelijk bos- en/of natuurcomplex (al dan niet met overige gronden) met daarin een woon-gebouw van allure met maximaal drie wooneenheden en een minimale omvang van het nieuwe bos of natuurgebied van 5 ha. Nieuwe landgoederen kunnen worden gesticht in delen van het groenblauwe raamwerk (EHS-verweving, EHS-Verbindingszones) en in het multifunctioneel gebied.

land- en tuinbouw

De Gelderse land- en tuinbouw is en blijft een sector waarin ingrijpende veranderingen plaatsvinden. Zuivere agrarische bedrijven die worden voortgezet hebben behoefte aan groei wat betreft oppervlakte, gebouwen en productie. Daarnaast is op veel bedrijven sprake van verbreding van functies en zijn er veel bedrijven die worden beëindigd. Dit zal leiden tot een forse toename van het aantal vrijkomende agrarische gebouwen.

Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid is dat de bedrijfsontwikkeling in de landbouw wordt gefaciliteerd onder voorwaarden van economische en ecologische duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

De grondgebonden landbouw speelt een belangrijke rol als beheerder van het buitengebied. De sector staat onder druk en de algemene tendens is dat er veel bedrijven stoppen en een relatief gering aantal overblijft. Zij krijgen ruimte om hun agrarische activiteiten uit te breiden. Nieuwvestiging van volwaardige grondgebonden melkveebedrijven en akkerbouwbedrijven is toegestaan, behalve in het groenblauwe raamwerk. Op het grondgebied van gemeente Heumen is nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven en intensieve veehouderij niet toegestaan.

landschap

Gelderland omvat een grote variatie aan landschappen met een rijke cultuurhistorie. Toenemende verstedelijking kan afbreuk doen aan de visueel-ruimtelijke kenmerken en landschapsstructuren die veelal de basis vormen voor regionale identiteit. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten niet alleen worden afgestemd op aanwezige landschapskenmerken, maar er ook toe bijdragen dat de landschappelijke samenhang verbetert. De provincie benadert het landschap met een ontwikkelingsgerichte strategie. Dat wil zeggen dat de ontwikkeling van gebruiksfuncties moet bijdragen aan verbetering van de landschappelijke samenhang.

Een groot deel van het grondgebied van Heumen is aangeduid als provinciaal waardevol landschap. Het ruimtelijk beleid hiervoor is: behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten.

recreatie en toerisme

De groeiende behoefte naar de beleving van natuur en landschap, rust, stilte en het buitenleven in het algemeen heeft geleid tot nieuwe toeristische concepten als natuurtoerisme, cultuurtoerisme en plattelandstoerisme. Deze vormen van recreatie en toerisme kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het buitengebied en kunnen ook een nieuwe functie vormen voor vrijgekomen agrarische bedrijven. De provincie wil dan ook de extensieve vormen van recreatie en toerisme stimuleren. Voorwaarde blijft dat de extensieve vormen van recreatie te verenigen moeten zijn met natuur- en landschapsdoelstellingen.

Binnen het groenblauwe raamwerk is nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve recreatieve en toeristische voorzieningen uitgesloten. In multifunctioneel gebied blijft uitbreiding en nieuwvestiging mogelijk. Terreinen met recreatiewoningen en/of stacaravans dienen gezien hun aard en functie een aan de omgeving aangepast karakter te hebben. Uitbreiding of nieuwvestiging van een dergelijk terrein mag alleen indien er sprake is van een bedrijfsmatig geëxploiteerd terrein, vastgelegd in het bestemmingsplan.

streekplanuitwerking kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse EHS

In de streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse EHS staan de kernkwaliteiten genoemd.

Binnen de EHS staat het "nee, tenzij" principe centraal. De in de streekplanuitwerking onderscheiden kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen het toetsingskader. De streekplanuitwerking bevat geen nieuw beleid. In de uitwerking worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS gespecificeerd.

Binnen het "nee, tenzij" principe bieden mitigatie, compensatie en saldobenadering de mogelijkheden om hier ontwikkelingsgericht invulling aan te geven. In de streekplanuitwerking is een beoordelingsschema opgenomen dat de procedurestappen inzichtelijk maakt.

De ecologische kernkwaliteiten van een bepaald gebied zijn gelijk aan de natuurdoelstellingen voor dat gebied. Dit houdt in dat niet alleen de aanwezige natuurwaarden worden beschermd maar ook de beoogde natuurwaarden. Omgevingscondities zijn de omstandigheden waaraan voldaan moet worden om de ecologische kernkwaliteiten te bewerkstelligen. Initiatiefnemers van ingrepen binnen de EHS zullen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities moeten onderzoeken. Bestaande rechten van functies ingevolge vigerende bestemmingsplannen worden niet beoordeeld. In de EHS verweving en verbindingzone kan regulier agrarisch gebruik worden voortgezet en kan vergroting van aanwezige bouwpercelen via bestemmingsplanwijziging plaatsvinden mits rekening wordt gehouden met de omgeving.

De kernkwaliteiten binnen het plangebied betreffen de volgende:

- de landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden;
- de rivier met zijn bijbehorende dynamiek en morfologie, als bron van natuurlijke processen, en als as van een keten natuurterreinen en natuurrijke cultuurlandschappen in de uiterwaarden en de daarbij behorende bijzondere natuur, zoals rivierduinen, stroomdalgraslanden, natte schraalgraslanden, hardhoutooibos en nevengeulen;
- de relatie tussen open voedselrijke foerageergebieden en rustgebieden (open water) voor overwinterende en doortrekkende ganzen, eenden en andere watervogels;
- het Rijk van Nijmegen als samenhangend geheel van bossen en natuurterreinen met zeer gevarieerde overgangen naar de omringende rivierkleigronden (Ooijpolder) met de bij deze overgangen behorende natuur met onder andere bronnen en bronbeekjes;
- de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren die De Gelderse Poort en het Rijk van Nijmegen herbergen door de centrale ligging in het Europese natuurnetwerk met verbindingen naar de Veluwe en Oostvaardersplassen, het Reichswald en de Eifel, het bovenstroomse en benedenstroomse (Duitse) rivierengebied en de bosgebieden in het Limburgs-Duitse grensgebied;
- de Nieuwe Hollandse Waterlinie als samenhangend en herkenbaar geheel van moerasgebieden en open (weidevogel)graslanden;
- het samenhangende geheel van Linge en natuurgebied en landgoederen langs de Linge in het westelijk rivierengebied;
- de combinatie van gedempte rivierdynamiek en kwel in het Rijnstrangengebied met als resultaat een gevarieerd rietmoeras met bijzondere soorten als moerasvogels en waterspitsmuis;
- de verbinding tussen het Maas- en het Rijnecosysteem in Fort Sint Andries;
- het open, grazige en natte karakter van binnen- en buitendijkse weidevogel- en ganzengebieden.

De daadwerkelijke vertaling houdt in dat de natte en droge natuur in het bestemmingsplan wordt opgenomen evenals de beschermingszone natte natuur.

waterplan 2010-2015

Het Waterplan Gelderland is de opvolger van het derde Waterhuishoudingsplan (WHP3). Het beleid uit WHP3 wordt grotendeels voortgezet. Het Waterplan Gelderland is tegelijk opgesteld met de water(beheer)plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Het Waterplan is nog opgesteld onder de Wet op Waterhuishouding, maar valt na vaststelling onder het regime van de nieuwe Waterwet die in december 2009 in werking is getreden.

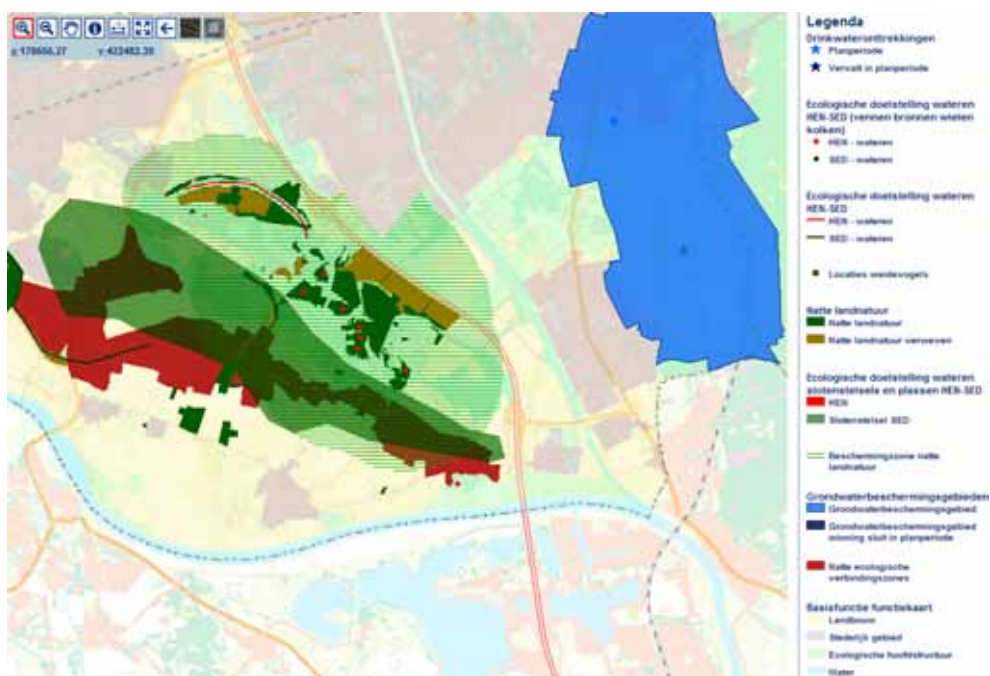
In het Waterplan is het waterbeleid beschreven aan de hand van een aantal thema's, zoals landbouw, wateroverlast, watertekort, natte natuur, grondwaterbescherming en hoogwaterbescherming. Voor deze thema's is beschreven welke doelstellingen voor 2027 en 2015 er liggen. In het kort zijn de belangrijkste doelstellingen voor de planperiode:

- voor de 35 gebieden van de TOP-lijst is de GGOR bestuurlijk vastgesteld en zijn de maatregelen voor herstel uitgevoerd;
- de maatregelen voor herstel van de HEN-wateren zijn uitgevoerd;
- de natte ecologische verbindingzones zijn gerealiseerd, tenzij onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn;

- wateroverlast vanuit het regionale watersysteem wordt voorkomen door inrichting van waterbergingsgebieden en verruiming van watergangen;
- in het stedelijk gebied is urgente wateroverlast opgelost;
- de zwemwateren voldoen als minimum aan de categorie aanvaardbaar;
- toekomstvast hoogwaterbeleid.

Met de komst van de Waterwet gaat de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen over naar de waterschappen. Er is een uitzondering in de Waterwet gemaakt voor een drietal categorieën onttrekking. Voor de openbare drinkwatervoorziening, industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar en bodemenergiesystemen blijft de provincie vergunning verlenen.

Het Waterplan krijgt de status van structuurvisie op grond van de Wro. Daarom is in het Waterplan beschreven welke onderwerpen van provinciaal belang zijn en waarvoor de provincie het tot haar beschikking staande instrumentarium uit de Wro wil inzetten. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd.

kaartfragment Waterplan

De functie 'landbouw' geldt voor die gebieden waar de hoofdfunctie landbouw is. Binnen deze functie komt natte natuur verspreid in kleine elementen voor. In de gebieden met de functie landbouw is de inrichting en het beheer van het watersysteem allereerst gericht op:

- een ontwateringsdiepte met aanvaardbare risico's voor wateroverlast en vervolgens minimale vochttekorten;
- oppervlaktewaterpeilen die het meest voorkomende landbouwkundige grondgebruik accommoderen;
- beschikbaarheid van oppervlaktewater voor het op peil houden van de grondwaterstand en voor beregening;
- (zeer) lokale afstemming op verspreid liggende natuurelementen en waardevolle ecologie (vissen, waterplanten);

- een grondwaterpeil in de veenweidegebieden dat niet verlaagd wordt ten opzichte van het maaiveld (wel het volgen van maaiveldvaling). De maximale drooglegging in veenweidegebieden is 60 cm onder maaiveld.

De functie 'stedelijk gebied' geldt voor alle bebouwde kommen in Gelderland. De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem zijn in stedelijk gebied gericht op:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van wateroverlast;
- de ontwikkeling en het behoud van de natuur in het stedelijk gebied;
- het voorkomen van zettingen;
- het herbenutten van ontwateringswater voor drink- en industriewatervoorziening of voor herstel van verdroogde natuur;
- het weren van de riolering van (diepe) drainage en instromend grond- en oppervlaktewater;
- het beperken van de vuilbelasting door riooloverstorten en hemelwateruitlaten;
- het beperken van de invloed van bronbemaling;
- het realiseren van de basiskwaliteit voor oppervlaktewater.

Een deel het plangebied heeft de dubbelfunctie natte ecologische verbindingzone. Stapstenen en corridors dragen bij aan de inrichting van watergangen binnen de EHS. Dit kan zijn binnen de EHS natuur, EHS verweving of in ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones verbinden de natuurgebieden binnen de EHS met elkaar. Ecologische verbindingzones bestaan uit een aaneenschakeling van natuurelementen (corridors en stapstenen) al dan niet gelegen in een landschapszone. Beken of andere watergangen vormen veelal de as van de ecologische verbindingzone. Dergelijke watergangen lopen meestal door in de EHS natuur of EHS verweving. Afhankelijk van de natuurdoeltypen die verbonden worden en de eisen die de soorten van de specifieke populaties stellen zijn inrichtingsmodellen ontworpen en aan watergangen binnen de EHS toegekend. Dit is vastgelegd in de Streekplanuitwerking kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur.

Het is niet de bedoeling dat alle gronden die zich bevinden langs de aangegeven watergangen ook als nat terrein worden ingericht. Hiervoor zijn de specifieke inrichtingsmodellen richtinggevend. Er moeten wel voldoende natte elementen op de juiste afstand van elkaar in de zone aanwezig zijn. De inrichting van en langs de watergang is belangrijk voor het ecologisch functioneren. Voldoende water in de juiste periode is van belang, bijvoorbeeld voor de passeerbaarheid van stuwen. Stapstenen en landbouw kunnen waterhuishoudkundig gecombineerd worden door bij de inrichting rekening te houden met elkaars eisen. Nieuwe inzichten over de inrichting van watergangen om in elk jaargetijde de meest wenselijke waterstand te krijgen, moeten daarbij worden toegepast (verbreden en verondiepen van watergangen). In het Waterplan Gelderland is geen nieuw beleid geformuleerd voor de stapstenen en corridors. Inrichting van deze elementen vindt plaats op vrijwillige basis.

De functie 'natte natuur' geldt voor bestaande terreinen waarvan meer dan 50% van het areaal bestaat uit natte natuur. De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem zijn voor natte landnatuur gericht op:

- realisatie van de water- en milieucondities conform de in de Streekplanuitwerking 'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur' opgenomen natte natuurdoeltypen;

- het veiligstellen en zo mogelijk ontwikkelen van de landnatuur en minstens het handhaven van de huidige waterhuishoudkundige situatie. Dit betekent minimaal een 'stand still' van de huidige gemiddelde grondwaterstand;
- het beperken van nadelige effecten van grondwateronttrekkingen en het optimaliseren van ont- en afwatering in de omgeving;
- het afstemmen van het oppervlaktewaterbeheer in de natuurgebieden en wateren en in de omgeving daarvan op de natuurwaarden en doelen;
- het bewerkstelligen van een minimale nadelige invloed van menselijk handelen op de kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater.

In de aangewezen beschermingszones natte landnatuur zijn ruimtelijke en waterhuishoudkundige ontwikkelingen, die de natuurwaarden negatief beïnvloeden in principe niet toegestaan. In geval van dergelijke ontwikkelingen moet worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkelingen de te beschermen natuurwaarden niet negatief beïnvloeden.

De functie 'HEN-water' en 'SED-water' geldt voor wateren met een (zeer) hoge ecologische waarde. Deze wateren stellen hoge eisen aan met name morfologie, waterkwaliteit, watervoerendheid en stroming. De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem zijn voor HEN- en SED-wateren gericht op:

- het veiligstellen en ontwikkelen van de HEN- en SED-wateren conform de streefbeelden uit de Waterwijzers en de doeltypen uit de Streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse EHS;
- het minstens handhaven van de huidige waterhuishoudkundige situatie. Dit betekent ten minste 'standstill' van het totaalbeeld van de huidige situatie;
- het uitsluiten van nadelige effecten op de HEN- en SED-wateren van het oppervlaktewaterbeheer en het grondwaterbeheer bovenstrooms en in de omgeving van de aangewezen wateren;
- het afstemmen van het oppervlaktewaterbeheer in en bovenstrooms van deze waardevolle wateren en in de omgeving daarvan op de natuurwaarden en doelen;
- het bewerkstelligen van een minimale nadelige invloed van menselijk handelen op de ecologie, kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater en grondwater (voor zover relevant);
- het realiseren van de waterkwaliteit in de HEN-wateren behorend bij het streefbeeld of doeltype;
- het herstellen met aandacht voor behoud van aanwezige cultuurhistorische waarden in en/of directe nabijheid van deze wateren.

De functie 'grondwateronttrekking voor de openbare drinkwatervoorziening' geldt voor die gebieden waar door drinkwaterbedrijf grondwater wordt gewonnen voor de bereiding van drinkwater. Voor die winningen is door de provincie een vergunning op grond van de Grondwaterwet verleend. Op de functiekaart zijn de locaties van de winningen aangegeven, samen met de bijbehorende grondwaterbeschermingsgebieden (25 jaarszone).

De inrichting en het beheer van het watersysteem in deze gebieden is gericht op:

- vermijden van ruimtelijke ontwikkelingen die de kwaliteit van het watersysteem kunnen aantasten;
- reguleren van activiteiten die het systeem aantasten;
- saneren van puntbronnen en diffuse bronnen die het systeem verontreinigen.

provinciaal verkeers- en vervoersplan van Gelderland 2 (2004)

Door de toegenomen mobiliteit is de verkeersdruk op het wegennet sterk gestegen. Daarmee zijn negatieve effecten ontstaan op de bereikbaarheid van steden, de betrouwbaarheid van de netwerken (de doorstroming), de verkeersveiligheid en op de kwaliteit van de leefomgeving. De provincie maakt een zorgvuldige afweging tussen de wensen voor een krachtige economische ontwikkeling en de zorg voor de kwaliteit van de leefomgeving. De afgelopen jaren heeft een groei van de mobiliteit plaatsgevonden in Gelderland. Voor de komende 10 jaar wil Gelderland het volgende bereiken:

Voor bereikbaarheid:

- het verkeers- en vervoersysteem optimaliseren ten dienste van bereikbaarheid;
- bereikbaarheid van de stedelijke gebieden, bedrijventerreinen en voorzieningen waarborgen.

Voor leefomgeving:

- zorgen voor een duurzame mobiliteit met een goede kwaliteit van de leefomgeving van mensen (risico's voor gezondheid vallen binnen het acceptabele);
- waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de unieke groene waarde in Gelderland.

Voor veiligheid:

- zorgen voor een veilige mobiliteit.

De mobiliteit in de gemeente Heumen brengt de volgende problemen met zich mee. Op gebied van bereikbaarheid is er een knelpunt bij de verkeersontsluitingsweg. Wat betreft leefomgeving is er sprake van luchtvervuiling en overstekende kleine zoogdieren en amfibieën. Op het gebied van veiligheid is het risico bij de verkeersontsluitingsweg twee keer zo hoog als het gemiddelde risicocijfer.

Gelders Milieuplan

In het Gelders Milieuplan ligt de nadruk op een gezonde, schone, en veilige leefomgeving voor mens en natuur. Een leefomgeving waar de huidige en toekomstige generaties veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren. Om dit te bereiken zijn maatregelen nodig die de milieuverontreiniging tegengaan. De maatregelen zijn gericht op het verkeer en vervoer, het bedrijfsleven, de landbouw en het wonen. Naast luchtvervuiling van verkeer is milieudruk op natuur vanuit de landbouw een probleem in Gelderland. Een groot deel van het milieubeleid krijgt zijn uitwerking in het Streekplan, het Waterhuishoudingsplan en in het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan.

In Multifunctioneel gebied dient de ruimtelijke kwaliteitsbijdrage gericht te zijn op behoud en verbetering van bestaande kwaliteiten conform de karakteristiek van het landschap.

In ruil voor de mogelijkheid van hergebruik of functieverandering verwacht de provincie een tegenprestatie in de vorm van verevening met als doel een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij verevening wordt gedacht aan sloop, verkleining van het bouwvlak, behoud van karakteristieke/ monumentale bebouwing, natuurontwikkeling, landschappelijke inpassing, verbetering van de infrastructuur, aanleg van recreatieve voorzieningen en eventueel een financiële bijdrage.

In de notitie worden de volgende mogelijkheden geboden:

- functieverandering naar wonen;
- hergebruik bedrijfsbebouwing voor wonen;
- sloop en vervangende nieuwbouw;
- functieverandering naar werken;

- woon-werkcombinaties;
- nevenfuncties;
- uitbreidingsmogelijkheden bij bestaande niet-agrarische bedrijven.

provinciaal meerjarenprogramma vitaal platteland 2007-2013

Gelderland ziet de vormgeving van het platteland als een van haar kerntaken. In dit meerjarenprogramma heeft de provincie haar ambitie voor het buitengebied vastgelegd. Het meerjarenprogramma is wettelijk verankerd in de Wet Inrichting Buitengebied (WILG). Het meerjarenprogramma bestaat uit een beleidskader, regionale uitvoeringsprogramma's en een subsidieregeling. Het beleidskader behandelt 8 thema's, te weten:

- *Natuur*: zekerstelling van de biodiversiteit door behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van de natuur;
- *Landbouw*: zorg dragen voor een vitale landbouw met een toekomstgerichte, concurrerende landbouw en een duurzame landbouw;
- *Recreatie*: ontwikkelen en behouden van een recreatief aantrekkelijk Gelderland;
- *Landschap*: behoud en ontwikkeling van het landschap in haar variatie, samenhang en toegankelijkheid;
- *Bodem*: veiligstellen en gebruikswaarden behouden of herstellen;
- *Water*: duurzaam waterbeheer, zodat het waterbeheer in 2030 volledig op orde is ten behoeve van maatschappelijke functies;
- *Reconstructie*: realiseren van een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat in de zandgebieden;
- *Sociaaleconomische vitaliteit*: behouden en versterken van de vitaliteit van plattelandsgemeenschappen door het waarborgen van een voldoende voorzieningenniveau.

gebiedsplan Natuur en Landschap Gelderland 2006

Het doel van het gebiedsplan is het versterken van natuur, bos en landschap in de provincie Gelderland. Het gebiedsplan is daarmee ook het belangrijkste instrument om de Ecologische Hoofdstructuur te realiseren. In een gebiedsplan vinden eigenaren en beheerders van het buitengebied welke mogelijkheden de Subsidieregelingen Agrarisch Natuurbeheer (SAN) en Natuurbeheer 2000 (SN) hun bieden.

Gemeente Heumen behoort tot het rivierengebied. Dat het landschap is gevormd door de rivier is te zien aan de oeverwallen, kommen, uiterwaarden, oude rivierlopen, kolken en dijken. De jonge, vruchtbare kleiafzettingen zijn zeer geschikt voor landbouw en worden intensief gebruikt. Het binnendijkse gebied kent diverse open landschappen, die voor weidevogels en ganzen van belang zijn. Het buitendijkse gebied is zeer geschikt voor natuurontwikkeling. De Maasuitwaarden worden echter intensief door landbouw gebruikt. Bij gemeente Heumen liggen enkele waardevolle delen, namelijk de uiterwaarden bij Heumen, in verband met het dassenleefgebied, en bij Overasselt, waar resten van het Maasheggenlandschap te vinden zijn.

REGIONAAL BELEID

regionaal Plan 2005-2020 Stadsregio Arnhem Nijmegen

De Stadsregio Arnhem Nijmegen legt in dit plan de gemeenschappelijke beleidsambities vast voor de ontwikkeling van de regio. De Stadsregio zet met dit plan in op het verbeteren van de bestaande kwaliteiten in stad en land boven nieuw ruimtebeslag. Er worden vier doelstellingen onderscheiden:

- versterken van het economisch vestigingsklimaat;

- verbetering van de bereikbaarheid;
- vergroten van de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het buitengebied voor de natuur en voor de recreatie;
- verbeteren van de kwaliteit van het wonen in stad, dorp en buitengebied, waarbij de relatie met landschap, bereikbaarheid en voorzieningen kwaliteitsfactoren zijn.

In de omgeving van Nederasselt en Overasselt heeft de Stadsregio een zoekzone landschapsversterking geplaatst. Hier wordt landelijk wonen als kwaliteitsimpuls voor het landschap ingezet. Hierdoor ontstaat er een mogelijkheid om op gerichte plekken te werken aan functiecombinaties van water, natuur en wonen. De vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen kunnen hiervoor ingezet worden.

De beken in de gemeente Heumen behoren tot het regionale watersysteem. Het gaat hier om behoud en versterking van de afwaterende functie en om het herstel van de ecologische en recreatieve ontwikkeling van het watersysteem. Tussen Malden en Nijmegen moet ruimte komen voor een stedelijk uitloopegebied, om natuur en landschap toegankelijker te maken voor stedelijk gebied.

notitie functieverandering buitengebied

Deze notitie bevat de regionale beleidsinvulling voor functieverandering van vrijkomende (agrarische) bedrijfsgebouwen in het landelijk gebied. In het regionaal plan is gekozen voor kwaliteitsverbetering, waarbij wordt uitgegaan van de aanwezige en potentiële kwaliteiten van de verschillende deelgebieden in de regio. Ook wordt gekozen voor een ontwikkelingsgerichte aanpak, waarbij de kansen die zich voordoen zoveel mogelijk worden benut. In deze notitie wordt onderscheid gemaakt naar verschillende deelgebieden en worden verschillende mogelijkheden geboden om gewenste kwaliteitsverbetering te bereiken. Hieronder wordt kort aangegeven wat de mogelijkheden voor hergebruik, op bestaande locaties binnen de verschillende gebiedstypen, zijn en welke voorkomen in het plangebied.

In EHS-Verweving is hergebruik beperkt mogelijk. Gebiedsgebonden functies hebben de voorkeur. Overige functies zijn mogelijk in geringe omvang. De ruimtelijke kwaliteitsbijdrage is gericht op aanleg, beheer en behoud van natuurwaarden.

In Multifunctioneel gebied - waardevol landschap kan een landschapsbeleidsplan of landschapsontwikkelingsplan inzicht geven in de ruimtelijke kwaliteitsbijdrage die het meest wenselijk wordt geacht.

WATERSCHAP RIVIERENLAND

stroomgebiedsvisie Rivierengebied

De (dreigende) overstromingen van eind jaren '90 bleken het gevolg van de klimaatverandering en bodemdaling. Ons watersysteem is niet op orde. Er is minder ruimte voor water, terwijl het water uit stad en platteland juist versneld op deze stromen wordt afgevoerd. Verder veroorzaken functies zoals landbouw, wonen, verkeer en industrie nog steeds watervervuiling. Dit maakt dat naast veiligheid, wateroverlast en watertekort ook de kwaliteit van het water en ons drinkwater in het geding is. Met de Startovereenkomst Waterbeheer van de 21^e eeuw (2001) hebben Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten een start gemaakt met het nieuwe waterbeheer. De stroomgebiedsvisie is een gevolg hiervan. De visie heeft geen juridische status, maar zal moeten doorwerken in de relevante plannen, waaronder het waterbeheersplan.

Als hoofddoelstelling voor de regionale waterhuishouding in het Rivierengebied geldt het realiseren van duurzame, veerkrachtige watersystemen in zowel stedelijk gebied als buitengebied.

Het accent voor de wateropgaven in het rivierengebied ligt op het voorkomen van wateroverlast en het beheer van het diepe en ondiepe grondwater voor het behoud en herstel van natuur en voor het veiligstellen van de drinkwatervoorziening. Bij wateroverlast gaat het niet alleen om het regionale systeem, maar ook om kwel vanuit de grote rivieren. Het nieuwe waterbeheer houdt verder in dat voor het oplossen van de wateropgaven naast alleen technische ook ruimtelijke oplossingen nodig zijn. Dit kan botsen met overige ruimtelijke ontwikkelingen, maar dit blijkt slechts beperkt voor te komen. In de meeste gevallen vallen de wateropgaven samen met beschermingsgebieden voor prioritaire natte natuur.

waterbeheerplan 2010-2015

Waterschap Rivierenland heeft een nieuw waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2010-2015. Het waterbeheersplan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkering en waterketen.

Het waterschap wil het beheergebied in 2015 klimaatbestendig hebben op basis van de huidige klimaatscenario's. De primaire waterkeringen zijn dan op orde -dat wil zeggen dat ze voldoen aan de dan geldende normen- en het bergend vermogen van watersysteem van het landelijk gebied is zodanig vergroot, dat slechts bij zeer uitzonderlijke regenval, wateroverlast optreedt. Met betrekking hierop wordt in park Lingezegen retentie voorzien en worden natuurvriendelijke oevers in verbrede watergangen aangelegd.

Daarnaast stelt het waterschap zich tot doel dat in 2027 de KRW-doelstellingen voor de waterkwaliteit worden gehaald. Hiervoor is het nodig in de periode 2010 tot en met 2015 een groot aantal maatregelen te treffen om vooral de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Ook het stedelijk gebied zal klimaatbestendig moeten worden gemaakt. Samen met de gemeenten gaan we in de planperiode verder op de ingeslagen weg om het waterbergend vermogen van stedelijk water te vergroten en de waterkwaliteit te verbeteren. Daarnaast geeft het waterschap met de gemeenten verder vorm aan de samenwerking in de afvalwaterketen.

Tenslotte wil het waterschap de watercondities voor de natte natuur, zoals Natura-2000 gebieden en verdroogde gebieden, verbeteren en de waterkwaliteit in wateren met aquatische natuurwaarden beschermen en waar mogelijk verbeteren.

Het waterschap vindt het belangrijk dat het Waterbeheerplan niet alleen betrekking heeft op de ontwikkeling van nieuwe waterpartijen en waterkeringen, maar dat het ook gaat over de wijze waarop het beheer en onderhoud plaatsvindt. Bijvoorbeeld over peilbeheer, natuurvriendelijk onderhoud en energiebewust beheer.

De gemeente Heumen behoort tot het deelgebied land van Maas en Waal. Het land van Maas en Waal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van oeverwallen en stroomruggen langs de rivieren met daartussen een groot gebied met komgronden. In de visie 'Water aan Bod' wordt duurzaam integraal waterbeheer beschreven. Deze manier van beheren wil men vormgeven door onder andere ruimte te scheppen voor waterberging en de ecologische verbindingzones aan te leggen. Ook de drietrapsstrategie: eerst vasthouden, vervolgens bergen en tenslotte pas afvoeren wil men toepassen. In het land van Maas en Waal zijn de komkleigronden het meest geschikt voor waterberging. Specifiek in de gemeente Heumen liggen waterlopen, vennen en wielen met het hoogste ecologische niveau (hen) of met een specifiek ecologische doelstelling (sed). Verder liggen er twee ecologische verbindingzones voor das en kamsalamander op het grondgebied.

strategienota Water op orde 2006-2009

De strategienota is geen wettelijk kader, de gebiedsgerichte uitvoeringsplannen wel. De strategienota sluit zich aan bij het nieuwe waterbeleid, dat erop gericht is 'mee te veren' met de natuur. Door gebruik te maken van de geomorfologische eigenschappen van het beheersgebied, door ruimte voor water te creëren en het watersysteem robuust te maken, kan het watersysteem veerkrachtig gemaakt worden. Het water krijgt daarmee ook een meer sturende rol in de ruimtelijke inrichting.

Het doel van het Waterschap is te werken aan duurzaam waterbeheer en een veilig en leefbaar rivierenland. De principes uit het Integraal Waterbeheersplan Gelders Rivierengebied zijn overgenomen. Het Waterschap heeft per thema beschreven welk, wanneer en hoe het waterbeleid wordt uitgevoerd: waterkwantiteit; waterkwaliteit; stedelijk water; waterbodemp; landschap, natuur en cultuurhistorie en recreatie.

Waterberging wordt in eerste instantie gerealiseerd binnen het watersysteem, dat betekent onder andere voor de watergangen in Heumen dat deze verbreed kunnen worden. Voor een verbetering in de waterkwaliteit worden ecologische beheers- en inrichtingsmaatregelen getroffen. Voor de bedrijven die onder de nieuwe Europese IPPC-richtlijn vallen geldt dat de vergunningen worden herzien en strengere eisen gesteld worden. Het Waterschap treft daarnaast maatregelen voor het veiligstellen van natte natuurwaarden.

Beheerplan Waterkering 2008-2012

Op 31 oktober 2008 is het Beheerplan Waterkering 2008-2012 voor het waterschap Rivierenland vastgesteld. Het waterschap heeft de zorg voor het bieden van waterveiligheid en het beheren van de waterkeringen. Dit betreffen de primaire en regionale waterkeringen. In het plan is onder andere opgenomen welke dijken het waterschap beheert, welk beleid wordt gevoerd rondom het toestaan van initiatieven op en langs de dijken en hoe wordt omgegaan met het behouden en ontwikkelen van landschappelijke, natuurlijke en culturele waarden (LNC-waarden). Bij waterveiligheid gaat het om bescherming tegen overstromingen vanuit de boezemwateren, de grote rivieren of de zee. Hierbij legt het waterschap twee accenten, namelijk:

1. voorkomen van overstromingen;
2. beperken van gevolgen van overstromingen.

Het doel voor 2015 is de veiligheid van de waterkeringen op orde te hebben. Daarvoor worden de waterkeringen getoetst en verbeterd en wordt regelmatig inspectie en onderhoud gepleegd. Op grond van het Beheerplan dienen de kern- en beschermingszones van de waterkering te worden vastgelegd met een bestemming met de functie 'primair waterkering'.

Nota Rioleringsbeleid 2005

De zorg voor de riolering is primair een gemeentelijke taak, waarbij het waterschap kwalitatieve en kwantitatieve randvoorwaarden stelt ten aanzien van het oppervlaktewater (overstorten) en de afvoer naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi).

Het beleid van het waterschap is gericht op het bereiken van ecologisch gezond water in bebouwd en onbebouwd gebied. Dit vraagt om aandacht voor een duurzame inrichting van het watersysteem, natuurvriendelijk beheer en het beperken van de toestroom van milieubelastende stoffen tot een aanvaardbaar niveau.

De doelstellingen voor het bereiken van ecologisch gezond water worden voor het aspect riolering behaald middels twee sporen.

Het eerste spoor betreft het emissiespoor en is gericht op het in beginsel per bron terugdringen van de vuilemissie vanuit de riolering naar het oppervlaktewater. Indien de uitvoering van het eerste spoor niet leidt tot de gewenste waterkwaliteit, zijn aanvullende maatregelen nodig.

De basisinspanning van gemeenten in het kader van het emissiespoor dient gericht te zijn op het saneren van overstorten. Daarnaast is het beleid van het waterschap gericht op het afkoppelen van hemelwater.

GEMEENTELIJK BELEID

landschapsbeleidsplan 1992

Op basis van een beschrijving en analyse van de actuele en potentiële kwaliteiten van natuur en landschap is de visie op de gewenste toekomstige ontwikkelingen geformuleerd, gezien vanuit de sector natuur en landschap en is de wijze waarop deze visie kan worden gerealiseerd beschreven. Deze visie is gebaseerd op het benoemen van een "natte" en "droge" EHS. Buiten deze hoofdstructuur die als "de slagaders" van het landschap kan worden opgevat, vormt het netwerk van kleine landschapselementen een onmisbaar netwerk van "haarvaten". Bij de invulling van de hoofdstructuur wordt gestreefd naar een zo goed mogelijk milieu voor een aantal, in de visie met name genoemde dieren en planten.

Voor de natte hoofdstructuur zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- behoud en ontwikkeling van de natuurlijke kwaliteit van de Neder- en Overasseltse waard en Erpewaai;
- het versterken van de kwaliteit van de Zeedijksche Leijgraaf/Balgoysche Wetering en bijbehorende oevers, door gerichte natuurontwikkeling en extensief beheer (natuurlijke oevers in combinatie met verruiming van het profiel);
- het behoud van het hydrologisch isolement van het Vennengebied als belangrijkste voorwaarde voor behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden. Te snelle afvoer van het water naar het lager gelegen en diep ontwaterde landbouwgebied moet worden tegengegaan door afvoersloten te stuwen en door waar mogelijk in de peilbeheersing van de Teersche Sluispolder ook rekening te houden met het aangrenzende natuurgebied.

De visie voor de droge hoofdstructuur wordt middels de volgende doelstellingen geformuleerd:

- versterking van de samenhang tussen verspreid liggende bosjes in het rivierkleigebied, bij voorkeur in relatie tot migratieroutes van dieren;
- versterking van het patroon van lijnvormige elementen door restauratie van het oorspronkelijke Maasheggenlandschap in de Neder- en Overasseltse uiterwaarden;
- versterking van de visuele betekenis en de verbindingfuncties van structuurlijnen in het landschap, voor zover gekoppeld aan wegen, waterlopen en andere infrastructuur;
- het veiligstellen en opwaarderen van landgoed "de Elshof" als corridor met leefgebiedfunctie tussen de stuwwal en het westelijk deel van de gemeente ten voordele van de fauna (onder andere das) en waar mogelijk het opheffen van barrières in deze migratieroute.

Naast het onderhoud van landschapselementen en soortenbescherming wordt in het landschapsbeleidsplan grote prioriteit gehecht aan de inrichting van een viertal ecologische verbindingzones: de verbinding Elshof-Vennengebied, verbinding Vennengebied-Coehoorn, verbinding Erpewaai-Vennengebied en verbindingfunctie Balgoysche Wetering.